

**A Kúria  
mint felülvizsgálati bíróság  
ítélete**

**Az ügy száma:** Mfv.X.10.028/2020/4.

**A tanács tagjai:** . Stark Marianna a tanács elnöke

. Tanczos Rita előadó bíró

é dr. Csernay Krisztina bíró

**A felperes:** ...

**A felperes képviselője:** ...

**Az alperes:** ...

**Az alperes képviselője:** Krikovics Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Krikovics István ügyvéd)

**Beavatkozó:** ...

**Beavatkozó képviselője:** Dr. Papp Dezső ügyvéd

**A per tárgya:** kártérítés

**A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:** felperes

**A felülvizgálni kért jogerős határozat:**

Szolnoki Törvényszék 4.Mf.20.014/2019/6.

**Az elsőfokú bíróság határozata:**

Szolnoki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.548/2016/46.

**Rendelkező rész**

A Kúria a Szolnoki Törvényszék 4.Mf.20.014/2019/6. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, a Szolnoki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.548/2016/46. számú ítéletének a jövedelempótló kártérítésben marasztaló részét nem érinti, ezt meghaladóan - az illeték-és költségviselésre is kiterjedően - részben megváltoztatja, és a vagyoni kártérítés mértékét 12.000 (tizenkettőezer) Ft-ra felemeli, az alperest sérelemdíjban marasztaló rendelkezést, valamint a felperes keresetét ezt meghaladóan elutasító rendelkezést helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 110.000 (száztízezer) Ft együttes elsőfokú, másodfokú és felülvizsgálati részköltséget, valamint külön felhívásra a Magyar Államnak 300.500 (háromszázezer-ötszáz) Ft együttes elsőfokú, másodfokú és felülvizsgálati eljárási illetéket, illetve külön felhívásra a Szolnoki Törvényszék Gazdasági Hivatala felhívására 163.848 (százhatvanháromezer-nyolcszáznegyvennyolc) Ft felülvizsgálati részköltséget, a további költséget, valamint az együttes elsőfokú, másodfokú és felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

## **Indokolás**

### **A tényállás**

- [1] A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint felperes 2014 decemberétől állt az alperes alkalmazásában szerkezetlakatos munkakörben. A foglalkoztatását megelőzően a foglalkozás-egészségügyi vizsgálatot végző orvos a felperest egy évre alkalmasnak minősítette az adott munkakör ellátására azzal a korláttal, hogy nappali műszakban dolgozhat és balesetveszélyes munka nem javasolt számára. Ennek megfelelően nem dolgozhatott magasban, mélyben, zárt térben, mozgó munkaeszközök, valamint munkaeszközök mozgó elemei közelében.
- [2] A felperes 2015. augusztus 16-án 16 óra körüli időben - munkavégzése 10. órájában - a másnapi munkavégzéshez kívánta előkészíteni és méretjelzéssel ellátni a kb. 144 kg súlyú U-vasat, mint megmunkálandó anyagot. A méretezéshez a munkadarabon átnyúlva próbálta elérni a mérőszalagot, e közben munkanadrágjának kantárja bele akadt a munkadarabba, amely előre billent és a felperes asztalon támaszkodó bal kezére zuhant, s a bal kéz harmadik ujján töréses, negyedik ujján zúzódásos sérülést okozott. A felperes a kézsérülése következtében a lakatos munkakör ellátására alkalmatlan, a baleset előtt folytatott tevékenységi körében korlátozottan alkalmassá vált.

### **A felperes keresete és az alperes ellenkérelme**

- [3] A felperes keresetében 240.000,- forint keresetveszteség, háztartási kisegítő címén 90.000,- forint kártérítés, hozzátartozói ápolás, gondozás költség címén 90.000,- forint kártérítés, továbbá 2.500.000,- forint sérelemdíj megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Arra hivatkozott, hogy a baleset időpontjában rendkívüli munkaidőben végzett munkát, amely megnövelte a baleset bekövetkezésének lehetőségét. Megfelelő rögzítő eszköz nem állt rendelkezésére a megmunkálandó munkadarab rögzítéséhez, így a munkáltató felel a neki okozott kárért.
- [4] Az alperes elismerte a felperes 240.000,- forint keresetveszteség címén előterjesztett igényét, ezt meghaladóan a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a balesetet a felperes kizárólagos elháríthatatlan magatartása okozta. Az egyszerű munkafolyamat nem hordozott baleseti veszélyt, annak bekövetkeztében a munkáltató magatartása még közvetett módon sem játszott szerepet, annak oka kizárólag a felperes figyelmetlen munkavégzése volt. A felperesben nem merült fel, hogy kitámassza a munkadarabot, s amennyiben annak rögzítését nem tudta megtenni, úgy nem lett volna szabad a munkamozzanatot elvégeznie. A munkavégzéshez megfelelő számú személyzetet biztosított és a felperesnek, mint műszaki végzettségű szakmunkásnak kellett volna a megfelelő munkafeltételeket megteremtenie.

### **Az első- és másodfokú bíróság határozata**

- [5] A Szolnoki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.548/2016/46. számú ítéletével kötelezte az alperest 240.000,- forint elmaradt jövedelempótló kártérítés, 7500,- forint vagyoni kártérítés és 1.000.000,- forint sérelemdíj megfizetésére, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte továbbá az alperest 87.600,- forint eljárási illeték és 102.424,- forint költség megfizetésére azzal, hogy a további 87.600,- illetéket és 102.424,- forint költséget az állam, míg a perköltséget a peres felek maguk viselik. Megállapította, hogy a felperes a munkadarabot nem rögzítette, bár szakképzettsége, illetve az oktatáson elhangzottak alapján tudnia kellett ezen kötelezettségéről. Ennek ellenére a baleset nem kizárólag a munkavállaló elháríthatatlan magatartása miatt következett be, mivel arra a munkaidő 10. órájában került sor, ami többletterhet jelentett számára.
- [6] A kár bekövetkeztében a felperes magatartása is közrehatott, ezért a bíróság a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 167. § (2) bekezdése alapján 50-50%-os kármegosztást alkalmazott. Megállapította, hogy a felperes 15.000,- forint gondozásával kapcsolatban felmerült kárt tudott bizonyítani, így ennek fele megfizetésére kötelezte a munkáltatót. A sérelemdíj összege megállapításánál tekintettel volt arra, hogy a felperes egészségi állapotában

maradandó károsodás következett be, a lakatos munka elvégzésére alkalmatlanná vált, maradványtünetei fájdalommal járnak, az amputált rész korlátozza a mindennapi tevékenységében. Értékelte továbbá azt a körülményt is, hogy a baleset nem kizárólag a munkáltató magatartásával összefüggésben következett be.

- [7] A felperes fellebbezése és az alperes csatlakozó fellebbezése folytán eljáró Szolnoki Törvényszék 4.Mf.20.014/2019/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett - 240.000,- forint elmaradt jövedelem megfizetésére kötelező rendelkezését - nem érintette, fellebbezett részét megváltoztatta és a felperes keresetét teljes egészében elutasította. Mentésítette az alperest az elsőfokú illeték és költség megfizetése alól azzal, hogy az első és másodfokú illetéket, illetve költséget az állam viseli, továbbá kötelezte a felperest 185.400,- forint elsőfokú és 92.700,- forint másodfokú perköltség megfizetésére.
- [8] A törvényszék álláspontja szerint a perbeli baleset kizárólag a felperes elháríthatatlan magatartásának a következménye volt, azzal összefüggésben a munkáltatót semmilyen munkavédelmi szabályszegés nem terhelte. A felperesnek, mint műszaki végzettségű szakmunkásnak tudnia kellett volna, hogy a munkadarabot minden esetben rögzíteni kell annak megmunkálása előtt, így a rögzítés elmaradása nem értékelhető a munkáltató terhére. A felperes nyilatkozata szerint egyedül dolgozott, maga döntött úgy, hogy a másnapi munkavégzésre előkészíti az anyagot, nem a munkáltató utasította az adott feladat aznap történő elvégzésére, a munkavállalót időkorlát nem szorította. A törvényszék megállapítása szerint, mivel a felperes nem akarta kitámasztani a munkadarabot, nem volt jelentősége annak a körülménynek sem, hogy nem álltak rendelkezésére a biztonságos munkavégzéshez szükséges személyi és tárgyi feltételek (sem segítő ember, sem rögzítő eszköz nem volt). Amennyiben a felperes észlelte, hogy ilyen eszközök nem álltak rendelkezésére, úgy nem végezhetett volna el az adott tevékenységet és a hiányt jeleznie kellett volna a munkáltatónak. A felperes által végzett feladat nem tartozott abba a körbe, amelyben tiltott volt számára a munkavégzés, így ez a körülmény sem játszott szerepet a baleset bekövetkeztében. Mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy a baleset következtében bekövetkezett kárt kizárólag a felperes, mint károsult elháríthatatlan magatartása okozta, így a kereseti kérelem jogcímei szerintiösszegezésével kapcsolatos megállapításokkal nem foglalkozott.

### **A felülvizsgálati kérelem**

- [9] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben kérte, hogy azt a Kúria helyezze hatályon kívül és elsődlegesen állapítsa meg az alperes teljes kártérítési felelősségét, másodlagosan a felperesre kedvezőbb 10-90%-os kármegosztást alkalmazva a keresetben megjelölt kártérítés megfizetésére kötelezze az alperest perköltség viselésével együtt.
- [10] Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti az Mt. 166. § (1) bekezdésében foglalt munkáltatói kártérítési felelősség jogszabályi rendelkezéseit, valamint az Mt. 166. § (2) bekezdése a) és b) pontja rendelkezéseit. Az egységes bírói gyakorlat szerint a baleset okát és a balesethez vezető egész munkafolyamatot vizsgálni kellett, a munkamódszer megválasztását, az ahhoz biztosított munkaeszközöket, a munkavállalói létszámot, a szakismeretet együtt értékelve kellett volna megállapítani az alperes felelősségét. Kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság nem értékelte azt a körülményt, hogy a felperes a rendes munkaidején túl elrendelt rendkívüli munkaidőben, a napi munkavégzés 10. órájában szenvedett balesetet. Időkényszerben volt, sürgették az adott tevékenység elvégzésében, ezt az állítását a munkáltató a perben nem cáfolta. Nem értékelte azt a körülményt sem, hogy a munkaruha használata nem volt kötelező, lehetőség volt a dolgozóknak a saját maguk által vásárolt munkaruha használat is. Az, hogy kantáros nadrágot viselt a felperes, közrehatott a baleset bekövetkeztében.
- [11] Nem volt tekintettel a törvényszék arra sem, hogy a munkáltató nem biztosította a balesetet okozó U-vas rögzítéséhez szükséges eszközöket. A tartók felszerelése érdekében egy rendelkezésre álló

darut kellett volna igénybe venni, ami a méretezés során nem működött, a megfogócsipesz nem állt rendelkezésre. A vasdarabot lehetetlen volt egyedül megemelni és más munkavállaló sem segített a rögzítésben. Bizonyította, hogy az alperes a munkavédelmi oktatáson a munkadarabok rögzítésére nem fektetett megfelelő hangsúlyt.

- [12] Nem biztosította az alperes a megfelelő létszámot a szükséges munkavégzéshez. A felperes egyedül dolgozott, magára volt utalva, kollégája már hosszabb ideje betegállományban volt. Másnap ugyanígy egyedül kellett volna elvégeznie a méretezést. A munkadarab rögzítése során a szakértő véleménye szerint két fő összehangolt munkájára van szükség, és ha ők valóban szakszerűtlenül végzik a munkájukat, a munkadarab valóban felborulhat. Nem értékelhető a munkavállaló terhére a munkavégzésre kialakított és a munkáltató által eltűrt olyan gyakorlat, amely utóbb a munkahelyi balesetet előidézte.

### **A Kúria döntése és annak jogi indokai**

- [13] A felperes felülvizsgálati kérelme nagyobb részben megalapozott.
- [14] Az Mt. 166. § (1) bekezdése értelmében a munkáltató köteles megtéríteni a munkavállalónak a munkaviszonyával összefüggésben okozott kárt. A perben nem volt vitatott, hogy a felek között munkaviszony állt fenn és az sem, hogy a munkavállalót ért kár összefüggésben állt ezen jogviszonnyal.
- [15] A munkáltató felelősség alóli mentesülésére az Mt. 166. § (2) bekezdése ad lehetőséget. Mivel az adott esetben a kárt a munkáltató ellenőrzési körén belüli körülmény okozta, az Mt. 166. § (2) bekezdése a) pontja szerinti kimentési körülmény feltételét a bíróságoknak nem kellett vizsgálnia. Az Mt. 166. § (2) bekezdése b) pontja szerint mentesül a felelősség alól a munkáltató, ha bizonyítja, hogy a kárt kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta. A munkavállaló magatartása akkor vezet a munkáltató felelősség alóli mentesüléséhez, ha a kárt kizárólag a munkavállaló maga okozta, és az a munkáltató részéről elháríthatatlan volt. Ha a kár bekövetkezése nem kizárólag a munkavállaló magatartására vezethető vissza, a munkáltató a felelősség alól nem mentesülhet. A munkavállaló kizárólagos és egyben elháríthatatlan magatartása a törvény kifejezett rendelkezése hiányában vétkességére tekintet nélkül fennállhat. Vizsgálni kell azonban az eset összes körülményeit, mivel a mentesülési feltétel fennállása akkor állapítható meg, ha a munkáltató bizonyítása sikeres arról, hogy a kár bekövetkezésében egyéb ok nem hatott közre. Amennyiben a bizonyítási eljárás eredménye alapján a munkavállaló károkozó magatartása és a munkáltató terhére értékelhető körülmény is megállapítható, és kizárólagos és elháríthatatlan munkavállalói magatartás nem bizonyított, kármegosztást kell alkalmazni (a munkáltatónak a munkavállalója egészségi állapotában bekövetkezett károkért fennálló felelőssége egyes kérdéseiről szóló 1/2018. (VI.25.) KMK vélemény II/5. pont).
- [16] Megalapozatlanul jutott azonban a másodfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a baleset következtében bekövetkezett kárt kizárólag a felperes, mint károsult elháríthatatlan magatartása okozta. A baleset okaként a munkavállaló kizárólagos és elháríthatatlan magatartása nem állapítható meg, ha a munkáltató nem tett eleget az egészséges és biztonságos munkavégzés biztosítására vonatkozó jogszabályi előírásoknak (Kúria Mfv.I.10.291/2018., EBH 2019.M.13.).
- [17] A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 40. § (1) bekezdése rendelkezése szerint a munkafolyamatot, a technológiát, a munkaeszközt, az anyagot úgy kell megválasztani, hogy az sem a munkavállalók, sem a munkavégzés hatókörében tartózkodók egészségét és biztonságát ne veszélyeztesse.
- [18] A munka egészséget nem veszélyeztető és biztonságos elvégzéséhez megfelelő szakképzettségű és számú munkavállalót kell biztosítani, ahol veszély fenyeget, egyedül munkát végezni nem szabad és ilyen helyen csak erre is kiterjedő oktatásban részesült munkavállalók léphetnek be [Mvt. 51. § (1) és (2) bekezdés]. A munkakörre vonatkozó kockázatértékelésében az alperes megállapította, hogy a munkadarab munkaasztalon történő hegesztéséhez, fűrásához vagy egyéb munkavégzéshez a

munkadarabot rögzíteni kell, a perbeli adatok alapján azonban az ehhez szükséges eszközöket a munkáltató nem biztosította a munkavállaló számára. A nagy súlyú munkadarabot a felperes egyedül munkálta meg, kollégája hosszú ideje beteg volt, a baleset bekövetkezésekor nem tudta igénybe venni másik személy segítségét.

- [19] A felperes betegségére figyelemmel balesetveszélyes munka elvégzésére nem volt alkalmazható és olyan területen, ahol balesetveszély fenyegette, nem végezhetett volna egyedül munkát. A perben meghallgatott munkavédelmi szakértő elmondta, hogy a munkadarab rögzítés során két fő összehangolt munkájára lett volna szükség, ez a körülmény azonban a perbeli baleset bekövetkezésekor nem valósult meg (2.M.548/2016/34. számú jegyzőkönyv 3. oldal 8. bekezdés). Mindezekből megállapítható, hogy a munkáltató a munkadarab megmunkálásához szükséges rögzítő eszközökön kívül a megfelelő létszámot sem biztosította a munka elvégzéséhez.
- [20] Az Mvt. 44. § (3) bekezdése előírja, hogy munkát csak olyan munkakörülmények között és időtartamban lehet végezni, hogy a munkavállaló egészségét, testi épségét ne károsítsa. Az egészségkárosodás kockázatát növelő időtartamban történő munkavégzés (rendkívüli munkavégzés, túlmunka, stb.) esetén a külön jogszabály előírásai szerint kell eljárni. A baleset bekövetkezésére rendkívüli munkaidőben, a munkavégzés 10. órájában került sor. A munkáltatónak további védőintézkedéseket kellett volna tennie annak érdekében, hogy a munkavállaló kifáradására, figyelmének csökkenésére figyelemmel megakadályozza az esetleges baleset bekövetkeztét.
- [21] Mindezekből megállapítható, hogy a munkáltató alperes a baleset bekövetkezése időpontjában nem tett eleget maradéktalanul az egészséges és biztonságos munkavégzés biztosítására vonatkozó jogszabályi előírásoknak, így semmiképpen nem állapítható meg az, hogy a balesetet a munkavállaló kizárólagos és elháríthatatlan magatartása okozta.
- [22] Az Mt. 167. § (2) bekezdése értelmében nem kell megtéríteni a munkáltatónak a kár azon részét, amelyet a munkavállaló vétkes magatartása okozott. A kármegosztás alapjául, így csak a munkavállaló vétkes, azaz gondatlan vagy szándékos közrehatása szolgálhat.
- [23] A munkáltatónak az Mt. 166. § (1) bekezdése alapján fennálló objektív felelőssége azt jelenti, hogy ennek megállapításához a vétkesség bizonyítása nem szükséges. A munkáltató felelősségének mértéke nem aszerint alakul, hogy a munkavállalót is terheli-e vétkesség, és az milyen arányban áll a munkáltató vétkességével, hanem azt kell értékelni, hogy a munkavállaló vétkes közrehatása milyen mérvű volt. A munkavállaló vétkességéhez igazodó kárviselés arányának meghatározásánál az eset összes körülményeit kell értékelni. Különösen tekintettel kell lenni arra, hogy a munkáltató a kár bekövetkeztében esetleg vétkes magatartásával maga is közrehatott-e. A munkáltató ilyen magatartása lényegesen csökkenti a munkavállaló vétkes magatartásának súlyát és az eset összes körülményei mellett kihat a kárviselés arányára.
- [24] A perbeli esetben megállapítható, hogy a munkavállaló gondatlanul közrehatott a baleset bekövetkeztében (nem tartotta be az adott munkafolyamat elvégzésére vonatkozó szakmai szabályokat, nem megfelelő helyre helyezte az adott tevékenység elvégzéséhez szükséges eszközt), azonban a baleset bekövetkeztében maga a munkáltató is többszörösen vétkesen közrehatott azzal, hogy nem biztosította a munkafolyamat biztonságos végzéséhez szükséges eszközt és személyzetet, és nem ellenőrizte a rendkívüli munkaidőben történt balesetveszélyes tevékenységet. Erre figyelemmel a munkáltató a rá terhebb 80-20% arányban felel a felperesnek okozott kárért, így az alperes 12.000,- forint kár megfizetésére köteles.
- [25] Helytállóan döntött az elsőfokú bíróság a felperest megillető sérelemdíj mértékéről is. Megállapítása során jogszerűen értékelte, hogy a felperes egészségi állapota a baleset bekövetkeztében maradandó módon károsodott, ennek következtében alkalmatlanná vált a lakatos munkakör betöltésére, az korlátozza mindennapi tevékenységében, ugyanakkor a baleset őt viszonylag idősebb életkorában érte és a szakmája elvesztéséből származó hatások viszonylag rövidebb ideig sújtották.
- [26] Mindezekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta.

### **Záró rész**

- [27] A nagyobb részben pervesztes alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperes elsőfokú, másodfokú és felülvizsgálati eljárási részköltségét és viselni az elsőfokú, másodfokú és felülvizsgálati eljárási illetéket. Míg a felperest megillető munkavállalói költségkedvezményre figyelemmel a rá eső illetéket és költséget az állam viseli.
- [28] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

, 2020. szeptember 16.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Dr. Tánczos Rita s.k. előadó bíró, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k.

A kiadmány hitelül:  
tisztviselő